

Přehlédnutý karcinom horní části gastrointestinálního traktu (PEUGIC) – od epidemiologie k analýze hlavních příčin

Michal Štěpán^{1,3}, Barbora Pipek^{1,2,3,4}, Patrik Tokoš¹, Petr Fojtík^{1,4}, Přemysl Falt^{2,3}

¹Centrum péče o zažívací trakt, Nemocnice Agel Ostrava-Vítkovice

²II. interní klinika-gastroenterologická a geriatrická FN Olomouc

³Lékařská fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci

⁴Lékařská fakulta, Ostravská univerzita

PEUGIC (Post Esophagogastroduodenoscopy Upper Gastrointestinal Cancer) je karcinom v horní části gastrointestinálního traktu, kterému v době diagnózy předcházela v posledních 3 letech horní endoskopie, která tento karcinom neprokázala. Jeho incidence přímo souvisí s kvalitou horní endoskopie, a je tudíž parametrem, jehož sledováním můžeme kvalitu horní endoskopie hodnotit na jednotlivých endoskopických pracovištích. Dle dostupných dat představuje PEUGIC přibližně 10 % všech diagnostikovaných karcinomů horního GIT (gastrointestinálního traktu). Vyskytuje se častěji u žen, v nižším věku než běžné karcinomy a u pacientů s vyšší komorbiditou. Mezi nejčastější příčiny patří nedostatečná kvalita provádění endoskopie, nedostatečné posouzení prekancerózních stavů a ložiskových lézí při endoskopii a neadekvátní rozhodnutí stran další surveillance. V tomto článku se věnujeme epidemiologii PEUGIC, přehledu literatury a analýze hlavních příčin k němu vedoucích.

Klíčová slova: horní endoskopie, PEUGIC, kvalita endoskopie.

Overlooked upper gastrointestinal tract carcinoma (PEUGIC) – from epidemiology to root cause analysis

PEUGIC (Post Esophagogastroduodenoscopy Upper Gastrointestinal Cancer) is cancer in the upper gastrointestinal tract, which at the time of diagnosis was preceded by gastroscopy in the last 3 years, which did not show this cancer. Its incidence is directly related to the quality of performing upper endoscopy and is therefore a parameter that can be monitored to assess the quality of upper endoscopy at individual endoscopy units. According to available data, PEUGIC accounts for approximately 10 % of all diagnosed cancers of the upper GIT (gastrointestinal tract). It occurs more often in women, at a younger age than common cancers and in patients with higher comorbidities. The most common causes include insufficient quality of endoscopy, insufficient assessment of precancerous conditions and focal lesions during endoscopy and inadequate decisions about further surveillance. In this article, we address the epidemiology of PEUGIC, review the literature, and analyze the main causes leading to it.

Key words: upper endoscopy, PEUGIC, endoscopy quality.

Úvod

Karcinomy žaludku a jícnu patří celosvětově mezi nejčastěji diagnostikované nádory. Zatímco incidence i mortalita u karcinomu jícnu,

zejména podílem adenokarcinomu, celosvětově roste, u karcinomu žaludku pozorujeme zcela opačný trend. Oběma onemocněním je však společná jejich pozdní diagnostika v pokročilých stádiích s celkově

MUDr. Michal Štěpán
Centrum péče o zažívací trakt, Nemocnice Agel Ostrava-Vítkovice
stepan.michal@seznam.cz

Cit. zkr: Vnitř Lék. 2023;69(8):E19-E25
Článek přijat redakcí: 5. 9. 2023
Článek přijat po recenzích: 6. 11. 2023